Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 10 Rujan 2001 22:31

Automobili se kreditiraju uz kamatnu stopu od 0%. Cijena kredita privredi iznosi gotovo 15%. Što se događa na ovom malom tržištu.

Da podsjetimo. Krediti poduzećima su 1995. godine iznosili: kunski - 11.475 milijuna kuna i devizni - 11.014 mijijuna kuna. Krajem svibnja oni su iznosili respektivno: 28.025 i 6.114 milijuna kuna. Krajem 2000. godine kunski krediti su iznosili 25.883 milijuna kuna. Stanovnišvo je koristilo u 1995. godini: kunskih kredita 4733 milijuna kuna dok su devizni krediti iznosili 10 milijuna kuna. U svibnju ove godine te su veličine 26.005 odnosno 53 milijuna kuna. Krajem 2000. godine kunski krediti su iznosili 23.242 a devizni krediti 56 milijuna kuna. Prema tome, neuporediva je dinamika kredita odobrenih stanovništvu od kredita odobrenih privredi. Krajem prošle godine u odnosu na 1995. godinu krediti stanovništvu su se gotovo ušesterostručili dok su se krediti privredi, u istom razdoblju, povećali za nešto više od 100%. Pri tome ne treba zaboraviti da su kunski krediti privredi 1998.iznosili 27.660 milijuna kuna i da je taj nivo kredita ponovno postignut tek ove godine. Čitaoci privrednih kretanja i Analize stanja na ovim stranicama to redovito prate.

Nadalje, ako kamatnu stopu definiramo kao naknada za odgođenu potrošnju ili cijenu preferencije likvidnosti morali bi moći odrediti kamatnu stopu u kratkom vremenu. Dugoročno kamatna stopa I stopa privredne aktivnosti moraju biti u “vezi”.

Za razliku od kreditiranja stanovništva kreditiranje privredi se kreće u rasponu kamatnih stopa koje se moraju nazvati visokim ako su prihvati službena statistika o kretanju inflacije u Hrvatskoj.

Da li je teorija u krivu ili su u krivu poslovne banke koje “nekorektno” procjenjuju kamatne rizike I prema tome kamatne stope. Teorija je u pravu ali su u pravu I poslovne banke. Što više moguće je ustvrditi da će kamatne stope rasti.

Najprije da odgovorimo na pitanje kako je moguće da kamatne stope za kupnju automobila iznose 0%. Kao prvo prodavači automobila očito imaju dovoljno veliku maržu a procjenili su profitabilnim ako istu podjele sa bankama. Kako su kamatne stope u svijetu neuporedivo niže to je jasno da razlika između svjetskih kamatnih stopa i 0-te kamatne stope iznosi manje nego što to mi u Hrvatskoj doživljavamo. Konačno cijena zaliha automobila definirana je cijenom kredita za privredu.

Vratimo se osnovnoj temi. Realna inflacija nikada nije napustila ove prostore. Ona je prisutno. Što više inflacija se u Hrvatskoj dinamizira. Nadalje, odnos vjerovnika I dužnika je još uvijek u okviru “samoupravne socijalističke filozofije” što je u uvjetima privatnog vlasništva nedopustivo. Pored toga, poslovne banke nisu samo “veza” financijskih suficita I deficita već su to profitabilne tvrtke koje ostvarju cijelu lepezu ciljeva a maksimiranje fiancijiskog rezultata, iako najznačajniji, nije I jedini cilj što zahtjeva pobližu analizu od poslovne banke do poslovne banke. Pri tome, održavanje tečaja kune na postojećem nivou rezultirat će još većim zaduživanjem drugih (osim države koja je dostigla granicu zaduženosti) sektora uz veće kamatne stope (jer se povećava kreditni rizik). Domaći sektori će, u toj priči, biti uglavnom pasivni gledaoci čime je određena I njihova sudbina.

Činjenica da su poslovne banke internacionalizirane cijelu priču čini složenijom I za budućnost hravatskog razvoja sumornijom.